

Ordenança Tipus sobre l'Estalvi d'Aigua

Grup de treball Nova Cultura de l'Aigua
Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Ordenança Tipus Sobre l'Estalvi d'Aigua

Grup de treball Nova Cultura de l'Aigua
Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Aquesta ORDENANÇA TIPUS SOBRE L'ESTALVI D'AIGUA ha estat elaborada a proposta del Grup de Treball Nova Cultura de l'Aigua de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat.

Redacció: Fundación Ecología y Desarrollo.

Laurent Saintavit

Antoni Rodríguez Perea

Celso García

Ana Lapeña Laiglesia

Col·laboració:

Comissió Permanent del Grup de Treball Nova Cultura de l'Aigua, formada pels ajuntaments de: Cerdanyola del Vallés, Granollers, la Pobla de Claramunt, Mataró, Reus, Sant Boi, Sant Cugat, Santa Coloma de Cervelló i Torredembarra.

Serveis Jurídics de la Diputació de Barcelona.

Coordinació;

Secretaria Tècnica de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat,

Podeu trobar aquesta ordenança a la *web* de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat: www.diba.cat/xarxasost (Materials elaborats per la Xarxa)

Barcelona, desembre 2005

Preàmbul	7
Capítol I: Objecte i àmbit d'aplicació	9
Capítol II: Sistemes per a l'estalvi d'aigua	11
Capítol III: Utilització, manteniment i control	17
Capítol IV: Infraccions, sancions i procediment sancionador	21
Disposició transitòria i final	23
Annex A: Definicions	25
Annex B: Jerarquització d'accions per implantar una utilització eficient de l'aigua en els municipis	27
Annex C: Descripció de les accions per implantar una utilització eficient de l'aigua en els municipis	29
Annex D: Característiques tècniques i descripció dels mecanismes estalviadors d'acord amb les millors tecnologies disponibles	31
Annex E: Disseny i dimensions de les instal·lacions d'aprofitament d'aigua de pluja	37
Annex F: Disseny i dimensions de les instal·lacions de reutilització de l'aigua sobrant de piscines	39
Annex G: Qualitat de les aigües grises depurades	41
Annex H: Disseny i dimensions de les instal·lacions d'aigües grises	43
Annex I: Selecció d'espècies pels jardins	45

Preàmbul

La protecció del medi i la preocupació creixent per assegurar un desenvolupament sostenible, on l'ús racional de l'aigua n'és una part d'importància indiscutible, han esdevingut objectius primordials de l'acció dels poders públics en tots els nivells.

En aquest sentit, el Tractat constitutiu de la Unió Europea estableix el principi fonamental que la protecció del medi i el desenvolupament sostenible són elements definitoris de les polítiques de la Comunitat (art. 6) i, per irradiació i efecte del dret comunitari, també ho ha de ser la política dels estats membres. El Tractat també disposa que aquesta política ha de contribuir a un ús racional dels recursos naturals i que la Comunitat adoptarà les mesures que afectin directament o indirectament la disponibilitat d'aquests recursos (art. 174 i 175). És en aquest àmbit que s'insereix la Directiva 2000/60/CE, de 23 d'octubre, que estableix un marc comunitari d'actuació en la política d'aigües.

D'altra banda, la Constitució Espanyola reconeix el dret de tothom a disposar d'un medi adequat, i l'obligació dels poders públics i, per tant, també dels ens locals, de defensar-lo (art. 46).

Finalment, la Llei estatal 7/1985, de 2 d'abril, de bases del règim local, atribueix als municipis la potestat de dictar ordenances en l'àmbit de les seves competències (art. 4.1a), entre les quals s'inclou la protecció del medi (art. 25.2.f). Així mateix es reconeix aquesta potestat en la Llei municipal i de règim local de Catalunya (Text refós aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, arts. 8.1 a i 66.3.f).

Dins d'aquest marc s'insereix l'estalvi d'aigua, i és la finalitat d'aquesta normativa vetllar per l'estalvi eficient i per l'ús racional de l'aigua com a bé escàs que és. De fet, malgrat que la majoria de ciutats catalanes tenen sistemes de proveïment modern, l'experiència demostra que l'augment de l'oferta d'aigua no resol indefinidament aquest problema. A aquest efecte, es regula la incorporació d'instal·lacions i mecanismes d'estalvi d'aigua en els edificis i altres construccions per tal de reduir-ne el consum i evitar que es malbarati, de manera que es contribueixi a fer-ne un ús racional.

Fer un ús racional de l'aigua equival a estalviar-ne i fa extensiva aquesta accepció als conceptes d'aprofitament, reaprofitament i reutilització. D'aquesta manera, a cada activitat que requereix consum d'aigua s'hi ha de destinar la que hi cal, amb una qualitat i característiques que corresponguin a l'ús que se'n vol fer. Cal entendre, doncs, aquesta diferenciació de l'aigua en funció de la seva idoneïtat per al consum humà, ben entès que podem trobar usos que no requereixin emprar-ne d'aquestes característiques (com la destinada a regar parcs i jardins, a netejar interiors, exteriors i eines de treball, o la pròpia per omplir els dipòsits dels inodors, entre d'altres).

L'objectiu de la protecció i preservació del medi no pot anar contra ell mateix ni en detriment d'altres objectius com la protecció de la salut de les persones. Per aquest motiu, per cap concepte no s'ha de permetre que aquesta aigua no potable comporti un risc o un perill per a la salut de les persones ni una afecció per al medi natural.

La demanda creixent de l'aigua va indissolublement lligada a l'augment del nombre d'habitants, fet que implica la sobreexplotació dels recursos hídrics, amb el consegüent greuge per al medi. Per això, cal establir una base normativa que permeti l'ús correcte i l'estalvi d'aquest recurs. Amb aquest objectiu, la present regulació ha d'aplicar-se sobre la base de l'evolució de la tècnica, emprant la millor tecnologia disponible amb els materials menys nocius per al medi.

Totes les mesures d'estalvi d'aigua requereixen una mínima comptabilitat del recurs hídric. Sense conèixer la quantitat d'aigua que introduïm a la xarxa de distribució és impossible valorar l'eficàcia de l'estalvi; per això, hem de considerar absolutament imprescindible la instal·lació de comptadors a tots els nusos o llocs clau de la distribució. Sense aquest pas

previ resulten superflus tots els altres, perquè, ni que es tracti de mesures de compliment obligatori, sense una comptabilitat bàsica de l'aigua serem incapaços de comprovar els seus resultats.

Com és obvi, l'objectiu d'aquesta normativa no pot assolir-se tan sols amb l'aprovació de la present ordenança. Per complir-la cal un procés en el temps i en l'espai, ja que les dificultats per implantar-la varien entre uns llocs i uns altres, en funció dels condicionants previs. Per això, als annexos B i C es descriuen i estableixen les prioritats entre les diverses accions a prendre, jerarquitzades de manera que, sense complir les bàsiques, les més avançades perden part de l'efectivitat o resulten simplement irrelevantes.

Amb la intenció d'integrar l'estalvi d'aigua en una normativa més general, que reculli els objectius característics de l'edificació sostenible, es proposa traslladar la major part de les regulacions contingudes en aquesta ordenança a les normes urbanístiques. Per això, tan bon punt com sigui possible, s'incorporaran els articles corresponents a l'estalvi d'aigua en la propera revisió del Pla d'ordenació urbana, o a la normativa equivalent.

Aquesta ordenança d'estalvi d'aigua considera les diferents formes d'estalvi potencials que els municipis poden adoptar. No obstant això, cada ajuntament, en funció de les seves característiques, té la possibilitat d'escollir o adaptar, totalment o en part, les obligacions o recomanacions descrites en aquest document.

Capítol I: Objecte i àmbit d'aplicació

Article 1. OBJECTE

L'objecte d'aquesta ordenança és regular la incorporació i la utilització de sistemes d'estalvi d'aigua, com també adequar la qualitat de l'aigua a l'ús que se'n faci en els edificis, altres construccions i activitats, i determinar en quins casos i circumstàncies serà obligatòria .

Article 2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

L'àmbit d'aplicació recau en:

- a) Tota mena d'edificacions i construccions noves, incloent-hi les sotmeses a rehabilitació i/o reforma integral, canvi d'ús de la totalitat o part de l'edifici o construcció (tant si són de titularitat pública com privada). També s'hi inclouen els edificis independents que formen part d'instal·lacions complexes.
- b) En especial, s'ha de preveure la incorporació de sistemes d'estalvi d'aigua en qualsevol edifici públic de titularitat municipal que disposi d'instal·lacions destinades al consum d'aigua.
- c) A més, en el cas d'edificacions i construccions noves, les determinacions dels articles 8, 9 i 10 d'aquesta ordenança són d'aplicació als supòsits següents:

Habitatges plurifamiliars

- Els edificis plurifamiliars amb menys de vuit habitatges i amb una zona verda de més de 100 m² o amb una piscina que tingui una superfície de làmina d'aigua inferior a trenta metres quadrats (30 m²) han d'incorporar, per a qualsevol ús posterior, exceptuant el consum humà, un dels dispositius següents:
 - un sistema de reutilització d'aigües grises, o
 - un sistema per a l'aprofitament d'aigua de pluja, o
 - un sistema per a la reutilització d'aigua sobrant de piscines.
- Els edificis plurifamiliars amb vuit o més habitatges han d'incorporar un sistema de reutilització d'aigües grises.

A més a més, si tenen una zona verda de més de 300 m² o piscina amb una superfície de làmina d'aigua inferior a trenta metres quadrats (30 m²), han d'incorporar un dels dispositius següents:

- un sistema per a l'aprofitament d'aigua de pluja, o
- un sistema de reutilització d'aigua sobrant de piscines.

L'aigua regenerada s'utilitzarà per a qualsevol ús, exceptuant el consum humà.

Habitatges unifamiliars

- Els habitatges unifamiliars de més de 150 m² construïts i menys de 100 m² de zona verda o piscina amb una superfície de làmina d'aigua inferior a trenta metres quadrats (30 m²) han d'incorporar, per a qualsevol ús posterior, exceptuant el consum humà, un dels dispositius següents
 - un sistema de reutilització d'aigües grises, o
 - un sistema per a l'aprofitament d'aigua de pluja, o
 - un sistema per a la reutilització d'aigua sobrant de piscines.
- Els edificis unifamiliars de més de 150 m² construïts i més de 100 m² de zona verda o piscina amb una superfície de làmina d'aigua inferior a trenta metres quadrats (30

m²) han d'incorporar, per a qualsevol ús posterior, exceptuant el consum humà, un sistema de reutilització de aigües grises i un dels dos sistemes següents:

- un sistema per a l'aprofitament d'aigua de pluja, o
- un sistema per a la reutilització d'aigua sobrant de piscines.

Hotels

- Els hotels han d'incorporar sistemes d'aigües grises.

A més, si disposen de zona verda de més de 100 m² o d'una piscina amb una superfície de làmina d'aigua inferior a trenta metres quadrats (30 m²), han d'incorporar un dels dispositius següents:

- un sistema per a l'aprofitament d'aigua de pluja, o
- un sistema per a la reutilització d'aigua sobrant de piscines.

L'aigua regenerada s'aprofitarà per a qualsevol ús, exceptuant el consum humà.

Edificis d'usos diversos

- Els edificis d'usos diferents dels anteriors (oficines, per exemple) que disposin de zona verda de més de 100 m² han d'incorporar un sistema per a l'aprofitament d'aigua de pluja per al reg.

Capítol II: Sistemes i mesures per estalviar aigua

Article 3. SISTEMES i MESURES D'ESTALVI

Sense caràcter limitador, es disposa dels sistemes i mesures d'estalvi d'aigua següents:

1. Comptadors individuals
2. Reguladors de pressió de l'entrada d'aigua
3. Mecanismes estalviadors
 - 3.1. Reductors de cabal
 - 3.2. Aixetes
 - 3.3. Mecanismes per a cisternes d'urinaris i inodors
 - 3.4. Mecanismes per a processos de neteja
4. Captadors d'aigua de pluja
5. Reutilitzadors de l'aigua sobrant de piscines
6. Reutilitzadors d'aigües grises
7. Sistemes d'estalvi en jardins
8. Sistemes d'estalvi en dipòsits de regulació
9. Sistemes d'estalvi en refrigeració

Les característiques tècniques dels mecanismes d'estalvi es defineixen en l'annex D, d'acord amb les noves tecnologies disponibles.

Article 4. COMPTADORS INDIVIDUALS

Tots els afectats per l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança, segons han estat definits en el Capítol I Article 2a, han d'estar obligatòriament dotats de comptadors individuals d'aigua per a cada habitatge o local i ús (piscines i jardins). En el cas d'instal·lacions d'aigua calenta centralitzada, aquesta instal·lació ha de disposar d'un comptador individual per a cada habitatge o local.

Els afectats per l'àmbit de aplicació definits en el Capítol I Article 2b han de disposar, dins d'un termini de tres anys, de comptadors individuals d'aigua per a cada edifici o local i ús (en el cas de piscines i jardins). En el cas d'instal·lacions d'aigua calenta centralitzada, aquesta instal·lació ha d'incloure, dins d'un termini de sis anys, un comptador individual per a cada edifici.

Article 5. REGULADORS DE PRESSIÓ

Per evitar una sobrepressió, en cada alçada o nivell topogràfic d'entrada de l'aigua a cada habitatge s'ha d'instal·lar un regulador de pressió.

Els afectats per l'àmbit de aplicació definits en el Capítol I Article 2b han d'instal·lar reguladors de pressió en un termini de tres anys.

Article 6. MECANISMES ESTALVIADORS

6.1. MECANISMES PER A AIXETES i DUTXES

S'han d'instal·lar mecanismes que permetin regular el cabal d'aigua, airejadors, economitzadors o semblants o bé mecanismes reductors de cabal.

6.2. AIXETES

Les aixetes d'utilització pública han de disposar de temporitzadors o de qualsevol altre mecanisme similar de tancament automàtic que limiti el consum d'aigua.

6.3. MECANISMES PER A CISTERNES D'INODORS I URINARIS

Les cisternes d'inodors i urinaris han de disposar d'un mecanisme que dosifiqui el consum d'aigua limitant-ne les descàrregues.

En les cisternes dels inodors d'edificis d'ús públic ja equipats amb aquests mecanismes s'ha de col·locar un rètol que informi que les cisternes disposen d'un mecanisme que permet parar la descàrrega o d'un sistema de doble descàrrega.

6.4 MECANISMES PER A PROCESSOS DE NETEJA

Els processos industrials de neteja, com ara bugaderies, rentacotxes, etc., han d'utilitzar mecanismes d'estalvi, recuperació i reciclatge de l'aigua. Únicament es pot ometre aquesta obligació quan un informe tècnic justifiqui la impossibilitat d'aquesta recuperació. Els afectats per l'àmbit d'aplicació definit en el Capítol I Article 2b han d'adaptar les seves instal·lacions en el termini de tres anys o justificar tècnicament la impossibilitat de fer-ho.

Article 7. APROFITAMENT D'AIGUA DE PLUJA

Els edificis situats dins l'àmbit d'aplicació de l'ordenança han d'emmagatzemar les aigües pluvials recollides a les cobertes en un dipòsit que s'utilitzarà per proveir la xarxa de reg, si n'hi ha, i els dipòsits dels inodors, complementant la xarxa d'aigües grises. En particular, s'han de recollir les aigües pluvials de teulades i terrasses del mateix edifici i d'altres superfícies impermeables no transitades per vehicles ni per persones.

a) Usos aplicables de l'aigua

L'aigua de pluja es pot utilitzar per al reg de parcs i jardins, neteja d'interiors i d'exteriors, cisternes d'inodors i qualsevol altre ús adient a les seves característiques.

b) El disseny i el dimensionat de les instal·lacions són els que preveu l'annex tècnic E.

Article 8. REUTILIZACIÓ DE L'AIGUA SOBRRANT DE PISCINES

a) A més de les noves piscines objecte de l'Article 2, a les piscines (tant de caràcter públic com privat) que tinguin una superfície de làmina d'aigua superior a trenta metres quadrats (30 m²), l'aigua sobrrant s'ha de captar mitjançant una instal·lació que garanteixi el seu emmagatzemament i l'ús posterior en les millors condicions fitosanitàries sense tractament químic.

b) Usos aplicables de l'aigua sobrrant de piscines

L'aigua sobrrant de piscines, prèviament filtrada, es pot utilitzar per a qualsevol ús, exceptuant el consum humà. Es farà servir, preferentment, per omplir les cisternes dels inodors, per a la qual cosa no cal que sigui desclorada.

c) El disseny i el dimensionat de les instal·lacions són els previstos en l'annex tècnic F.

Article 9. REUTILIZACIÓ D'AIGÜES GRISES

a) Els edificis compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança han de disposar d'un sistema de reutilització d'aigües grises. La resta d'edificacions que ja en tinguin o en vulguin instal·lar han de complir la normativa d'aquest article en allò que es refereix a la seguretat de les instal·lacions.

b) Aquest sistema està destinat exclusivament a reutilitzar l'aigua de dutxes i banyeres amb l'objectiu d'omplir les cisternes dels inodors. Es prohibeix la captació d'aigua per aquest sistema de llocs diferents dels especificats en aquest article, en especial aigües provinents de processos industrials, cuines, bidets, rentadores, rentaplats i qualsevol tipus d'aigua que pugui contenir greix, oli, detergent, productes químics contaminants, o un elevat nombre d'agents infecciosos i /o restes fecals.

- c) El baixant d'aigües grises ha de conduir les aigües fins a una depuradora fisicoquímica i/o biològica que en garanteixi la depuració d'acord amb els valors establerts en l'annex G.
- d) Es prohibeix la reutilització d'aigües grises de tots els centres en què, a causa de les seves característiques, les aigües grises generades puguin contenir agents que requereixin un tractament específic (centres hospitalaris, centres sanitaris, llars i residències de jubilats, etc.).
- e) Totes les instal·lacions industrials destinades a rentar vehicles han de tenir un sistema de reutilització d'aigua.
- f) El disseny i el dimensionat de les instal·lacions són els previstos en l'annex H.

Article 10. ESTALVI EN ZONES VERDES

a) Disseny bàsic de las zones verdes

El disseny bàsic de las zones verdes seguirà les pautes de xerojardineria o jardineria de baix consum d'aigua següents:

- Respectar l'estructura natural del terreny.
- Reduir la superfície ocupada per las zones de consum elevat d'aigua, com la gespa, en favor de les formacions menys exigents. Normalment aquesta elecció requereix disminuir la superfície dedicada a la gespa i augmentar la d'arbres, arbusts o plantes d'entapissar.
- Seleccionar espècies amb requeriments d'aigua modestos o que, senzillament, no necessiten reg una vegada han arrelat bé.
- Incorporar recobriments de sòl que redueixen les pèrdues d'aigua per evaporació, i que, alhora, produeixen agradables efectes estètics. Es tracta de cobrir algunes superfícies del jardí amb materials com ara pedra, grava, escorça d'arbres, etc.
- Crear zones d'ombra, que redueixen el poder dessecant del sol.
- Utilitzar sistemes de reg eficient i distribuir les plantes en grups amb necessitats de reg similars.

L'annex I inclou una llista d'espècies recomanades.

En superfícies de més de 1.000 m² la gespa ocuparà com a màxim del 15% de la superfície.

b) Dotació d'aigua

D'acord amb el disseny bàsic de les zones verdes establert en l'apartat a, la utilització d'aigua potable per al reg de jardins es limitarà a un màxim de 1.600 m³/ha/any.

c) Sistema de reg

1. El sistema de reg s'ha d'adequar a la vegetació. S'utilitzaran aquells que minimitzen el consum d'aigua com la microirrigació, el reg per degoteig, una xarxa d'aspersors regulats per programador horari o detectors d'humitat per controlar la freqüència del reg, sobretot els dies de pluja. Tant com sigui possible, s'ha de regar amb aigua procedent dels captadors d'aigua de pluja o dels sobreexidors de piscines, convenientment desclorada.
2. El disseny de les noves zones verdes públiques o privades de superfície igual o superior a 400 m² ha de considerar la possibilitat d'usar aigües pluvials i/o regenerades més que no pas aigua potable, i redactar un programa anual de manteniment que, en tot cas, inclourà sistemes per a l'estalvi d'aigua consistents en:

- a. Comptador d'aigua específic per a la zona de reg.
 - b. Programadors de reg ajustats a les necessitats hídriques concretes de la plantació.
 - c. Sensors de pluja, d'humitat del sòl i/o de vent, en el cas que aquests factors puguin modificar les necessitats de reg.
 - d. Detectores de fuites.
 - e. Aspersors de curt abast a les zones de gespa.
 - f. Reg per degoteig a les zones arbustives i arbrades.
 - g. Sistemes de prevenció d'escolament.
- d) La qualitat de les aigües regenerades ha de garantir el compliment dels valors establerts en l'annex G.
- e) Disposaran de sistemes de control i alarma de fuites les canonades de les instal·lacions de gran consum¹, les superfícies ajardinades de més de 1.000 m² o les que utilitzen aigües regenerades pel reg.

Article 11. DIPÒSITS DE REGULACIÓ

En el cas d'edificis amb dipòsits de regulació i bombeig, les dimensions d'aquests dipòsits han de ser les mínimes necessàries per a un funcionament correcte. En tots els casos, aquests dipòsits han de tenir un comptador d'aigua d'entrada, han de superar revisions quinquennals i disposar d'un certificat d'estanqueïtat.

Article 12. REFRIGERACIÓ

Els edificis d'ús públic de nova construcció han de disposar d'un sistema de refrigeració de circuit tancat d'aigua.

Per aquest ús, s'estudiarà la possibilitat d'emprar fonts alternatives de proveïment.

Article 13. IMPACTE VISUAL

1. En els sistemes de proveïment d'aigua regulats en aquesta ordenança s'han d'aplicar les normes urbanístiques destinades a evitar la desfiguració de la perspectiva del paisatge o perjudicis en l'harmonia paisatgística o arquitectònica i també els contraris a la preservació i protecció d'edificis, conjunts, entorns i paisatges inclosos en els corresponents catàlegs o plans urbanístics de protecció del patrimoni.
2. L'òrgan municipal competent ha de verificar l'adequació de les instal·lacions a les normes urbanístiques i valorar-ne la integració arquitectònica, tant com els possibles beneficis i perjudicis ambientals.
3. En les edificacions noves i en les addicions a les ja existents, seran d'aplicació els sistemes d'estalvi d'aigua objecte d'aquesta ordenança, les determinacions contingudes en les normes de planejament vigents sobre elements tècnics de les instal·lacions i la seva implantació per damunt de l'alçat regulador de l'edifici.
4. Si, per motius tècnics, el dipòsit no està soterrat, tindrà consideració d'instal·lació de serveis i haurà d'incorporar sistemes que evitin l'impacte visual i estètic.
5. Juntament amb aquestes determinacions, totes les actuacions en els edificis on s'instal·li un sistema d'estalvi d'aigua han de preveure les mesures necessàries per integrar-lo adequadament i amagar el conjunt de captadors i altres equips

¹ Es prendrà com a referència el valor de consum d'aigua (volum d'aigua/temps), que estableixi la companyia d'abastament en baixa.

complementaris de la millor manera possible, a fi d'evitar un impacte visual indesitjable.

Article 14. SENYALITZACIÓ

El disseny de les instal·lacions d'aprofitament d'aigua de pluja, de reutilització de l'aigua sobrant d'aigües grises ha de garantir que aquestes instal·lacions no es confonen amb les d'aigua potable, i, així mateix, han d'assegurar la impossibilitat de contaminar el proveïment. Per això, aquestes instal·lacions han de ser independents de la xarxa de proveïment d'aigua potable i estar senyalitzades tant en els punts de proveïment com en els dipòsits d'emmagatzematge o tractament –concretament, d'acord amb el Reial decret 485/1997, del 14 d'abril, sobre disposicions mínimes en matèria de senyalització de seguretat i salut en el treball (BOE núm. 97 de 23 d'abril).

Aquesta senyalització consisteix en un pictograma amb una aixeta negra sobre fons blanc, vores i banda (transversal descendent d'esquerra a dreta travessant el pictograma a 45° respecte a l'horitzontal) vermelles (el vermell ha de cobrir com a mínim el 35% de la superfície del senyal). Aquest rètol ha d'estar en llocs fàcilment visibles en tots els casos.

A més, totes les canonades d'aquestes instal·lacions han de ser fàcilment diferenciables de la resta i, per això, han de ser específiques per a l'aigua no potable i estar senyalitzades de manera diferenciada².

² Hi ha una norma espanyola (UNE 1063; 2000) i una recomanació (ISO / R 508), però no permeten diferenciar l'aigua potable de l'aigua no potable. També hi ha una norma francesa (NF X 08-100) de senyalització

